A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2006. április 6. *

A C-428/04. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2004. október 6-án

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: N. Yerrell és H. Kreppel, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

az **Osztrák Köztársaság** (képviseli: C. Pesendorfer, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: német.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. Malenovský, S. von Bahr, A. Borg Barthet bírák és A. Ó Caoimh (előadó) bíró,

főtanácsnok: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2005. október 20-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága az alábbiak megállapítását kéri a Bíróságtól: az Osztrák Köztársaság

– mivel az átültetésre előírt határidő lejártáig elmulasztotta meghozni a tartományi tanárok jogállásáról szóló törvényt (Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz, BGBl. I., 69/2004, a továbbiakban: LDG), a tisztviselő-, beteg- és balesetbiztosításról szóló törvényt (Beamten-, Kranken- und Unfallversiche-

rungsgesetz, BGBl., 200/1967, a továbbiakban: B-KUVG), valamint az általános társadalombiztosításról szóló törvényt (Allgemeines Sozialversicherungsgesetz, a továbbiakban: ASVG), amely törvények célja a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelvnek (HL L 183., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 1. kötet, 349. o.; a továbbiakban: irányelv) az osztrák jogba történő átültetése, illetve ezen törvények időközben történt esetleges meghozataláról nem értesítette a Bizottságot,

– mivel az irányelv 2. cikkének (1) bekezdését a Tirol tartománybeli kötelező alapfokú oktatásban részt vevő tanárok tekintetében, 7. cikkének (3) bekezdését, 8. cikkének (2) bekezdését, 11. cikkének (2) bekezdését, 12. cikkének (4) bekezdését és 13. cikke (2) bekezdésének a) és b) pontját nem, vagy hiányosan ültette át az osztrák jogba,

nem teljesítette az említett rendelkezésekből és az irányelv 18. cikkéből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 Az irányelv 2. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Ez az irányelv minden köz- és magántevékenységi ágazatra alkalmazandó (ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi, közigazgatási, szolgáltatási, oktatási, kulturális, szabadidős stb.)."

3 Az irányelv „Védő és megelőző szolgáltatások" című 7. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) Az 5. és 6. cikkben említett kötelezettségek sérelme nélkül a munkáltató egy vagy több munkavállalót kijelöl arra, hogy azok a vállalkozás, illetve a telephely számára a foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és azok megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket elvégezzék."

[...]

(3) Ha az ilyen védelmi és megelőző intézkedéseket megfelelően képzett személyzet hiányában nem lehet megszervezni a vállalkozásban, illetve a telephelyen, a munkáltató külső szakértőket (szolgálatokat vagy személyeket) vesz igénybe.

[...]

(7) A tagállamok a tevékenységek jellegének és a vállalkozások méretének figyelembevételével meghatározhatják a vállalkozásoknak azokat a típusait, amelyekben a munkáltató, amennyiben megfelelő képzettséggel rendelkezik, saját maga vállalhatja az (1) bekezdésben említett feladatok ellátását.

[...]"

4 Az irányelv 8. cikkének (1) és (2) bekezdése a következőképpen fogalmaz:

„(1) A munkáltató

– megteszi az elsősegélyhez, [a] tűzoltáshoz és a munkavállalók evakuálásához szükséges, a tevékenységek jellegéhez és a vállalkozás, illetve telephely méretéhez igazított, és más jelen lévő személyeket figyelembe vevő intézkedéseket;

– kialakítja a szükséges kapcsolatokat a külső szolgálatokkal, különösen az elsősegélyt, a sürgősségi orvosi ellátást, a mentési munkát és a tűzoltást illetően.

(2) Az (1) bekezdés szerint a munkáltató többek között az elsősegélyre, a tűzoltásra és a munkavállalók evakuálására kijelöli azokat a munkavállalókat, akik az ilyen intézkedéseket végrehajtják.

Az ilyen munkavállalók számának, oktatásának, és a rendelkezésükre álló eszközöknek megfelelőknek kell lenniük, figyelembe véve a vállalkozás, illetve a telephely méretét, valamint azok különleges veszélyeit."

5 Az irányelv 10. cikke értelmében:

„(1) A munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz annak érdekében, hogy a munkavállalók, illetve a vállalkozáson, illetve telephelyen belüli képviselőik a vállalkozás, illetve telephely méreteit esetlegesen figyelembe vevő nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően, minden fontos információt megkapjanak:

a) általában a vállalkozás, illetve a telephely, valamint az egyes munkahelytípusok, illetve munkák tekintetében a biztonságot és az egészséget érintő kockázatokról, valamint a véd- és megelőző intézkedésekről;

b) a 8. cikk (2) bekezdése szerinti intézkedésekről.

(2) A munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz, hogy valamely külső vállalkozásnak, illetve telephelynek a munkáltató vállalkozásában, illetve telephelyén foglalkoztatott munkavállalóinak munkáltatói a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően megfelelő tájékoztatást kapjanak az (1) bekezdés a) és b) pontjában említettekről, amely tájékoztatást a kérdéses munkavállalóknak is biztosítani kell.

(3) A munkáltató megfelelő intézkedéseket tesz annak érdekében, hogy a munkavállalók biztonsága és egészsége védelmének különleges feladatát ellátó munkavállalók vagy a munkavállalók biztonsága és egészsége védelmének különleges

feladatát ellátó képviselők feladatuk ellátása érdekében és a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően hozzáférhessenek:

a) a 9. cikk (1) bekezdésének a) és b) pontjában említett kockázatértékeléshez és védintézkedésekhez;

b) a 9. cikk (1) bekezdésének c) és d) pontjában említett listához és jelentésekhez;

c) a véd- és megelőző intézkedésekből, valamint a biztonságért és az egészségért felelős felügyeleti szervektől és testületektől származó információhoz."

6 Az irányelv 11. cikkének (2) bekezdése értelmében:

„A munkavállalók biztonsága és egészsége védelmének különleges feladatát ellátó munkavállalók vagy képviselők részvételének kiegyensúlyozottnak kell lennie, a nemzeti jogszabályok, illetve gyakorlat szerint [a nemzeti jogszabályoknak, illetve gyakorlatnak megfelelően], vagy velük a munkáltatónak előzetesen és kellő időben konzultációt kell folytatnia az alábbiak tekintetében [az alábbi esetekben]:

[...]

b) a munkavállalóknak a 7. cikk (1) bekezdésében és a 8. cikk (2) bekezdésében említett kijelölése és a 7. cikk (1) bekezdésében említett tevékenységek;

c) a 9. cikk (1) bekezdésében és a 10. cikkben említett információ[k];

d) a vállalkozáson, illetve telephelyen kívüli szakértők (szolgálatok vagy személyek) szükség szerinti igénybevétele a 7. cikk (3) bekezdésében említettek szerint [helyesen: szükség szerint a vállalkozáson, illetve telephelyen kívüli szakértőknek (szolgálatoknak vagy személyeknek) a 7. cikk (3) bekezdésében előírtak szerinti megkeresése]

[...]."

7 Az irányelv 13. cikke értelmében:

„(1) Minden munkavállaló kötelessége, hogy az oktatás és a munkáltató által adott utasítások szerint a lehető legnagyobb mértékben vigyázzon a saját, és a munka során elkövetett cselekedetei vagy mulasztásai által érintett más személyek biztonságára és egészségére.

(2) Ebből a célból a munkavállalóknak különösen az oktatás és a munkáltató által adott utasítások szerint:

a) megfelelően kell használniuk a gépeket, készülékeket, szerszámokat, veszélyes anyagokat, szállítóeszközöket és egyéb eszközöket;

b) megfelelően kell használniuk a részükre rendelkezésre bocsátott egyéni védőeszközt, és azt használat után a megfelelő helyre vissza kell vinniük;

[...]."

8 Az irányelv 18. cikkének (1) bekezdése értelmében a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az irányelvnek 1992. december 31-ig megfeleljenek, és erről haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot.

A nemzeti szabályozás

9 Az irányelvet az osztrák jogba elsősorban a munkahelyi biztonságról és egészségvédelemről szóló szövetségi törvény (Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz bei der Arbeit [ArbeitnehmerInnenschutzgesetz], BGBl. I, 159/2001 szerinti változat, a továbbiakban: ASchG) ültette át.

10 Az ASchG 11. §-a kimondja:

„[...]

(5) A biztonságért felelős személyeket a biztonsági képviselők, az üzemorvosok és az elsősegéllyel, [a] tűzoltással és a munkavállalók evakuálásával megbízott személyek kijelölését és megbízásuk visszavonását megelőzően tájékoztatni kell. A tervezett

kijelölésről vagy visszavonásról konzultálni kell a biztonságért felelős személyekkel, kivéve ha munkavállalói képviseletei szervek létrehozatalára került sor, illetve a kijelölés vagy annak visszavonása a munkavállalói védelmi bizottságok keretében történik.

(6) Munkavállalói képviseleti szervek hiányában a munkáltatók kötelesek:

1. az új technológiák tervezése és bevezetése során konzultálni a biztonságért felelős személyekkel, az e technológiáknak a munkavállalók biztonságára és egészségére gyakorolt, a felszerelések vagy anyagok kiválasztásával, a munkafeltételek szervezésével és a környezeti hatásoknak a munkára való kihatásával kapcsolatos következményeiről;

2. bevonni a biztonságért felelős személyeket az egyéni védőfelszerelések kiválasztásába, valamint

3. bevonni a biztonságért felelős személyeket a kockázatok felderítésébe és elemzésbe, illetve a megfelelő intézkedések meghozatalába, valamint az oktatás tervezésébe és megszervezésébe.

(7) A munkáltatók

1. kötelesek biztosítani a biztonságért felelős személyek számára a biztonsággal és az egészségvédelemmel, illetve a munkahelyi balesetekkel összefüggő információkkal és jelentésekkel kapcsolatos iratokhoz való hozzáférést;

2. kötelesek a biztonságért felelős személyek rendelkezésére bocsátani a következő iratokat:

   a) a 3. § (2) bekezdésében foglalt információkkal kapcsolatos iratok;

   b) a veszélyes anyagokkal és zajjal kapcsolatos mérések, illetve egyéb mérések eredménye, valamint a biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos tanulmányokat tartalmazó iratok; valamint

   c) az anyagokkal és zajjal kapcsolatos feljegyzések;

3. kötelesek haladéktalanul tájékoztatni a biztonságért felelős személyeket a határértékek bármely túllépéséről és annak okairól, valamint a túllépés kiküszöbölése érdekében tett intézkedésekről;

4. kötelesek tájékoztatni a biztonságért felelős személyeket a munkavállalók védelmével kapcsolatos kötelezettségekről, utasításokról és engedélyekről.

[...]"

11 Az ASCchG 12. §-ának (7) bekezdése kimondja, hogy biztonságért felelős kijelölt személy és munkavállalói képviselet hiányában valamennyi munkavállalót tájékoztatni kell az ugyanezen törvény 11. §-ának (7) bekezdésében felsorolt kérdésekről, és a munkavállalóknak valamennyi, ez utóbbi rendelkezésben felsorolt irattal rendelkezniük kell.

12 Az AschG 13. §-ának (2) bekezdése kimondja, hogy biztonságért felelős kijelölt személyek és munkavállalói képviselet hiányában valamennyi munkavállalóval konzultálni kell, és be kell őket vonni az ugyanezen törvény 11. §-ának (5) és (6) bekezdésében felsorolt kérdések rendezésébe.

13 Az ASchG 15. §-a értelmében a munkavállalók az oktatáson elhangzottaknak és a munkáltatói utasításnak megfelelően kötelesek megfelelően használni a munkához szükséges eszközöket és az említett törvény alapján rendelkezésükre bocsátott megfelelő egyéni védőfelszerelést.

14 Az ASchG 25. §-a kimondja, hogy a munkáltatók szükség esetén kijelölik a tűzoltásért és a munkavállalók evakuálásáért felelős személyeket. Ugyanezen rendelkezés értelmében munkavállalóknak egy meghatározott számú részének ismernie kell a poroltó használatát.

15 Ugyanezen törvény 26. §-a értelmében, ha a munkáltató a munkahelyen legalább öt munkavállalót foglalkoztat rendszeresen, megfelelő számú, elsősegélynyújtásért felelős személyt kell kijelölni. E rendelkezés azt is előírja, hogy e személyeknek megfelelő képzettséggel kell rendelkezniük ahhoz, hogy elsősegélyt tudjanak nyújtani, és gondoskodni kell arról, hogy a munkaidő alatt a rendszerint a munkahelyen tartózkodó munkavállalók számához mérten kellő számú olyan személy állandóan jelen legyen, aki a megfelelő elsősegélynyújtási ismeretekkel rendelkezik.

16 Az ASchG 73. §-ának (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A munkáltató köteles kijelölni biztonsági feladatokkal megbízott személyeket. E kötelezettséget teljesítheti:

1. munkaszerződéssel foglalkoztatott biztonsági megbízottak alkalmazásával (a vállalkozás saját biztonsági megbízottai),

2. a vállalkozástól független, külső biztonsági megbízottak révén, illetve

3. valamely biztonsági központ szolgáltatásainak igénybevételével.

[...]"

17 Az ASchG 79. §-ának (1) bekezdése értelmében:

„A munkáltató köteles üzemorvost kijelölni. E kötelezettséget teljesítheti:

1. munkaszerződéssel foglalkoztatott üzemorvosok alkalmazásával (a vállalkozás saját üzemorvosai),

2. a vállalkozástól független külső üzemorvosok megbízásával, illetve

3. engedélyezett üzemorvosi központ szolgáltatásainak igénybevételével.

[...]"

18 A szövetségi szolgálatoknál alkalmazott munkavállalók biztonságáról és egészségének védelméről szóló szövetségi törvény (Bundesgesetz über Sicherheit und Gesundheitsschutz der in Dienststellen des Bundesbeschäftigten Bediensteten [Bundesbedienstetenschutzgesetz], BGBl. I, 131/2003. szerinti változat, a továbbiakban: B-BSG) 10. §-ának (3) bekezdése értelmében a biztonságért felelős személyek kijelöléséhez a személyzet képviseletéről szóló szövetségi törvény (Bundes-Personalvertretungsgesetz, BGBl. 133/1967) 10. §-a alapján a személyzet képviseletére illetékes szerv beleegyezése szükséges. Ez az előírás vonatkozik arra az esetre is, ha a biztonságért felelős személy feladatait a személyzet valamelyik tagja látja el.

19 A B-BSG 11. §-a kimondja:

„[...]

(2) A szövetségi törvényben szabályozott feladataik gyakorlása során a biztonságért felelős személyeket semmilyen utasítás nem köti.

[...]

(4) A munkáltató a biztonsággal és az egészségvédelemmel kapcsolatos valamennyi kérdésről köteles konzultálni a biztonságért felelős személyekkel.

(5) A biztonságért felelős személyeket a biztonsági megbízottak, az üzemorvosi központok, valamint az elsősegéllyel, [a] tűzoltással és a munkavállalók evakuálásával megbízott személyek kijelölése és megbízatásának visszavonása előtt tájékoztatni kell. A tervezett kijelölést vagy a megbízatás tervezett visszavonását a biztonságért felelős személyekkel való konzultációnak kell megelőznie, kivéve ha munkavállalói képviseleti szervek létrehozatalára került sor.

(6) A munkáltató

1. köteles biztosítani a biztonságért felelős személyek számára a biztonsággal és az egészségvédelemmel, illetve a munkahelyi balesetekkel összefüggő információkkal és jelentésekkel kapcsolatos iratokhoz való hozzáférést;

2. köteles a biztonságért felelős személyek rendelkezésére bocsátani a következő iratokat:

   a) a 3. § (2) bekezdésében foglalt információkkal kapcsolatos iratok;

   b) a veszélyes anyagokkal és a zajszinttel kapcsolatos mérések, illetve egyéb mérések eredménye, valamint a biztonsággal és az egészségvédelemmel kapcsolatos tanulmányokat tartalmazó iratok; valamint

c) az anyagokkal és zajszinttel kapcsolatos feljegyzések;

3. köteles haladéktalanul tájékoztatni a biztonságért felelős személyeket a határértékek bármely túllépéséről és annak okairól, valamint a kiküszöbölés érdekében tett intézkedésekről, és

4. köteles tájékoztatni a biztonságért felelős személyeket a munkavállalók védelmével kapcsolatos kötelezettségekről, utasításokról és engedélyekről."

20 A B-BSG 12. §-ának (6) bekezdése kimondja, hogy a személyzet tagjainak az ugyanezen törvény 12. §-ának 1., 2., 4. és 5. pontja szerinti tájékoztatása nem kötelező, amennyiben biztonságért felelős személyeket neveztek ki, vagy amennyiben létezik személyzeti képviselet, és ez utóbbiakat tájékoztatják, illetve a rendelkezésükre álló információ elegendő a kockázatok hatékony megelőzéséhez. A (6) bekezdés értelmében e célból figyelembe kell venni az információ tartalmát és célját, valamint a fennálló kockázatokat és a szolgálat jellemzőit.

21 A B-BSG 13. §-ának (1) bekezdése értelmében a munkáltató a munkahelyi biztonsággal és egészséggel kapcsolatos valamennyi kérdésben köteles konzultálni a munkavállalókkal.

22 Ugyanezen törvény 15. §-ának (2) bekezdése értelmében az alkalmazottak kötelesek megfelelően, valamint az oktatáson elhangzottak, illetve felettesük utasítása szerint használni a munkaeszközöket és az említett törvény alapján rendelkezésükre bocsátott egyéni védőfelszereléseket.

23 A B-BSG 25. §-ának (4) bekezdése kimondja, hogy a munkáltató szükség esetén köteles kijelölni a tűzoltásért és a munkavállalók evakuálásáért felelős személyeket. Ugyanezen rendelkezés értelmében a munkavállalók meghatározott számú részének ismernie kell a poroltó használatát.

24 A B-BSG 26. §-ának (3) bekezdése értelmében, ha a munkáltató a munkahelyen legalább öt munkavállalót foglalkoztat rendszeresen, megfelelő számú elsősegélynyújtásért felelős személyt kell kijelölni. E személyeknek megfelelő képzettséggel kell rendelkezniük ahhoz, hogy elsősegélyt tudjanak nyújtani. Ugyanezen rendelkezés értelmében gondoskodni kell arról, hogy a munkaidő alatt a rendszerint a munkahelyen tartózkodó olyan munkavállalók meghatározott számú részének mindig jelen kell lennie, aki a megfelelő elsősegélynyújtási ismeretekkel rendelkezik.

25 A B-BSG 73. §-ának értelmében:

„(1) A munkáltató az e szövetségi törvény hatálya alá tartozó szolgálatok tekintetében köteles biztonsági feladatokkal megbízott személyeket (munkabiztonsági szakértőket) kijelölni. E kötelezettségét teljesítheti:

1. munkaszerződéssel foglalkoztatott biztonsági megbízottak alkalmazásával (a vállalkozás saját biztonsági megbízottai),

2. a vállalkozástól független külső biztonsági megbízottak révén, illetve

3. az ASchG 75. §-ának megfelelően valamely – a szövetségi Munka-, Egészségügyi és Szociális Minisztérium által kiadott –, a biztonsági központokat tartalmazó frissített listán szereplő központ szolgáltatásainak igénybevételével.

[...]"

26 A B-BSG 76. §-ának (1) bekezdése alapján a munkáltató gondoskodik az említett törvény hatálya alá tartozó szolgálatok üzemorvosai által nyújtott orvosi segítségnyújtásról. Ugyanezen törvény 77. §-ának (1) bekezdése értelmében az üzemorvosi központ feladata egyrészt az, hogy tanácsot adjon a munkáltatónak, az alkalmazottaknak, a biztonságért felelős személyeknek és az illetékes személyzeti képviseleti szervnek az egészségvédelemmel, az egészségvédelem munkakörülményekkel összefüggő előmozdításával és a munkaidőnek a munkavállalók érdekeinek védelmét figyelembe vevő beosztásával kapcsolatban, másrészt az, hogy a munkáltató támogassa ezen kötelezettségei teljesítésében.

27 Bécs tartománynak a mezőgazdasági és erdőgazdálkodási ágazatbeli munkahelyekről szóló rendelete (Arbeitsstättenverordnung in der Land- und Forstwirtschaft, LGBl., 2003. július 3., 27/2003, a továbbiakban: a Bécs tartomány rendelete) 41. §-ának (1) bekezdése kimondja, hogy ha a munkáltató a munkahelyen legalább öt munkavállalót foglalkoztat rendszeresen és egyidejűleg, gondoskodnia kell arról, hogy meghatározott minimális számú, elsősegélynyújtásért felelős személyt képezzenek ki.

A pert megelőző eljárás

28 Az osztrák hatóságok és a Bizottság közötti első levélváltást követően tájékoztatták a Bizottságot az irányelvet a nemzeti jogba átültető jogszabályok szövegéről.

29 1998. január 12-én a Bizottság felszólító levelet küldött az Osztrák Köztársaságnak az irányelv azon részeivel kapcsolatban, amelyeket – álláspontja szerint – még nem ültettek át a nemzeti jogba. Az osztrák hatóságok 1998. április 15-i levelükben válaszoltak.

30 Az említett hatóságok és a Bizottság közötti második levélváltás során a Bizottság pontosítást és további információt kért az irányelv átültetésére irányuló törvénytervezetek elfogadásával kapcsolatban, az Osztrák Köztársaság pedig tájékoztatta a Bizottságot az e tárgyban hozott intézkedésekről.

31 2002. december 19-én a Bizottság az EK 226. cikk alapján indokolással ellátott véleményt intézett az Osztrák Köztársasághoz, amelyben felszólította, hogy e vélemény kézbesítését követő két hónapon belül hozza meg az irányelvnek a nemzeti jogba történő megfelelő átültetéséhez szükséges intézkedéseket.

32 Azt követően, hogy az osztrák hatóságok értesítették az irányelv átültetésére irányuló egyéb intézkedésekről, a Bizottság – mivel úgy ítélte meg, hogy az Osztrák Köztársaság nem hozta meg az irányelv átültetéséhez szükséges valamennyi intézkedést – benyújtotta a jelen keresetet.

A keresetről

33 Kereseti kérelmében a Bizottság hét kifogást hoz fel a kötelezettségszegés megállapítása iránti kereset alátámasztására. Az első kifogás az irányelv 18. cikkének megsértésére vonatkozik, mivel az Osztrák Köztársaság az előírt határidőn belül

nem fogadta el az irányelvben foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, illetve azokról nem értesítette a Bizottságot.

34 A többi kifogás az irányelv különböző konkrét rendelkezésének megsértésére vonatkozik. A Bizottság álláspontja szerint a vele közölt jogszabályok nem ültetik át az irányelvet, illetve azt csak hiányosan ültetik át. Ugyanakkor válaszában a Bizottság elállt az irányelv 12. cikke (4) bekezdésének megsértésére vonatkozó kifogástól, így annak vizsgálatára már nincs szükség.

Az első kifogásról: az irányelv 18. cikke (1) bekezdésének megsértése

A felek érvei

35 Keresetében a Bizottság kifejti, hogy az Osztrák Köztársaság – mivel az irányelv nemzeti jogba történő átültetése végett nem az előírt határidőn belül fogadta el az LDG-t, a B-KUVG-t és az ASVG-t, illetve ezekről nem értesítette a Bizottságot – nem teljesítette az irányelv 18. cikkének (1) bekezdéséből eredő kötelezettségeit. Válaszában a Bizottság kifejtette, hogy e kifogást a B-KUVG és az ASVG tekintetében már nem tartja fenn.

36 Az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy az irányelvet teljes mértékben átültették a belső jogba. Az Osztrák Köztársaság elsősorban az LDG-re hivatkozik, amelyről 2004. szeptember 10-én értesítette a Bizottságot.

A Bíróság álláspontja

37 Nem vitatott, hogy az Osztrák Köztársaság csak az LDG elfogadásával teljesítette az irányelvből eredő különböző kötelezettségeit.

38 Ugyanakkor a kötelezettségszegés megvalósulását a tagállamban az indokolással ellátott véleményben megállapított határidő leteltekor fennálló helyzet alapján kell megítélni, az ezután bekövetkezett változásokat a Bíróság nem veheti figyelembe (lásd különösen a C-323/01. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2002. május 30-án hozott ítélet [EBHT 2002., I-4711. o.] 8. pontját, valamint a C-510/04. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2005. június 9-én hozott ítélet [az EBHT-ban nem tették közzé] 7. pontját).

39 Jelen esetben – mivel az indokolással ellátott véleményben előírt határidő 2003. február 19-én lejárt, és az LDF hatálybalépésére 2004. szeptember 1-jén, a Bizottság értesítésére pedig 2004. szeptember 10-én került sor – azt kell megállapítani, hogy az Osztrák Köztársaság nem tett eleget az irányelv 18. cikke (1) bekezdésében előírt kötelezettségének. Az első kifogás tehát megalapozott.

A második kifogásról: az irányelv 2. cikke (1) bekezdésének megsértése

A felek érvei

40 A Bizottság emlékeztet arra, hogy az irányelv – amelynek célja a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések

bevezetése – a magán- és közszféra valamennyi tevékenységi ágazatára alkalmazandó. Ugyanakkor az irányelv 2. cikkének (1) bekezdését továbbra sem ültették át a állami fenntartású tiroli iskolákban alkalmazott, kötelező alapfokú oktatásban részt vevő tanárok vonatkozásában.

41 Az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy az említett 2. cikk (1) bekezdésének átültetését az LDG a szövetségi terület egészére nézve megtette, e rendelkezés tehát az említett tanárokra is alkalmazandó.

A Bíróság álláspontja

42 Amint az a jelen ítéletnek a kereset első kifogására vonatkozó 39. pontjából is következik, a 2003. december 19-i indokolással ellátott véleményben előírt határidőn belül nem került sor az LDG elfogadására.

43 Mindebből következően meg kell állapítani, hogy a második kifogás megalapozott.

A harmadik kifogásról: az irányelv 7. cikke (3) bekezdésének megsértése

A felek érvei

44 Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkáltató, ha rendelkezik megfelelően képzett személyzettel, egy vagy több munkavállalót kijelöl arra, hogy

azok elvégezzék a vállalkozás, illetve a telephely számára a foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és azok megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket. A Bizottság álláspontja szerint e cikk (3) bekezdése – amelynek értelmében a vállalkozástól, illetve a telephelytől független külső szakértő személyeket kell igénybe venni – csak akkor alkalmazandó, ha a munkáltató a vállalkozáson belül nem rendelkezik e tevékenység ellátására képzett személyzettel.

45 Ugyanakkor az ASchG 73. §-ának (1) bekezdése és 79. §-ának (1) bekezdése lehetővé teszi a munkáltató számára, hogy a védelmi és megelőző tevékenységeket megfelelően képzett belső vagy külső személyekre bízza. A szövetségi állam alkalmazottait illetően a B-BSG 73. §-a lehetővé teszi a munkáltató számára, hogy a biztonsággal és a megelőzéssel kapcsolatos feladatait saját megbízottaira, külső szakértőkre vagy akár valamely biztonságtechnikai központra ruházza át. Az említett törvény 76. §-a értelmében az orvosi segítségnyújtás kizárólag üzemorvosi központokon keresztül biztosítható.

46 A Bizottság álláspontja szerint azáltal, hogy a munkáltató szabadon választhatja meg, hogy a foglalkozási kockázatok megelőzése céljából belső vagy külső biztonsági alkalmazottakat vesz-e igénybe, az osztrák szabályozás nem ülteti át megfelelően az irányelv 7. cikkének (3) bekezdését.

47 Az osztrák kormány álláspontja szerint annak eldöntése, hogy a vállalkozás vagy a telephely elegendő erőforrással rendelkezik-e ezen ellátás belső biztosítására, nemcsak a vállalkozás méretétől és jellegétől, hanem a társasági jogi és a kézműves, kereskedelmi és ipari szakmai tevékenységek gyakorlására vonatkozó megfontolásoktól, illetve munkajogi és szociális jogi feltételektől is függ. E tekintetben elsősorban az osztrák vállalkozások jelenlegi összetételét kell figyelembe venni, valamint azt a tényt, hogy azok 96,7%-a 50-nél kevesebb alkalmazottat foglalkoztat. Mivel az osztrák vállalkozások lényegében kis- és középvállalkozások, viszonylag ritka, hogy a foglalkozási kockázatok megelőzését megfelelően képzett belső

személyek látják el. E körülményekre tekintettel a munkáltató szabadon dönthet arról, hogy miként rendezi azokat a kivételes eseteket, amikor egyedi körülményekből kifolyólag a vállalkozás elegendő számú megfelelően képzett belső személylyel rendelkezik ahhoz, hogy a megelőzési tevékenységet a vállalkozás alkalmazottai lássák el. Az ASchG Bizottság által említett rendelkezései tehát megfelelnek az irányelv 7. cikke (3) bekezdésének.

48 A szövetségi alkalmazottakkal kapcsolatban az osztrák kormány álláspontja szerint az, hogy a szövetségi állam munkáltatói minőségében elismeri a veszélyekkel szembeni megelőzés belső ellátásának elsőbbségét, a B-BSG 73. §-ának (1) bekezdéséből következik, amely szerint a szükséges személyzettel rendelkező szövetségi közigazgatási szerveknél a megelőzést megfelelően képzett belső munkavállalók is elláthatják. Ugyanakkor e törvény elfogadásának időpontjában a szövetségi állam nem rendelkezett megfelelően képzett személyzettel, ezért a szövetségi közigazgatási szerveknél külső üzemorvosi központokat kellett igénybe venni a tisztviselők ellátására.

A Bíróság álláspontja

49 Az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése a munkáltató fő kötelezettségeként előírja, hogy a foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és a kockázatok megelőzésével kapcsolatos tevékenységek ellátására köteles egy vagy több munkavállalót kijelölni. Ugyanezen cikk (3) bekezdése kimondja, hogy a vállalkozástól független külső szakértőket kell igénybe venni (a C-49/00. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2001. november 15-én hozott ítélet [EBHT 2001., I-8575. o.] 23. pontja). Ugyanakkor – mint azt a Bíróság is megállapította – ez utóbbi kötelezettség csak másodlagos az (1) bekezdésben megfogalmazotthoz képest, mivel az csak akkor áll fenn, „ha az ilyen védelmi és megelőző intézkedéseket megfelelően képzett személyzet hiányában nem lehet megszervezni a vállalkozáson, illetve a telephelyen belül" (lásd a C-441/01. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2003. május 22-én hozott ítélet [EBHT 2003., I-5463. o.] 20. pontját).

50 Az irányelv 7. cikke tehát meghatározza a munkáltatót terhelő kötelezettségek hierarchiáját (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 21. pontját).

51 Ezt az értelmezést támasztja alá az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének szövege is, amelynek b) pontja a munkavállalóknak az irányelv említett 7. cikkének (1) bekezdésében előírt kijelölésére, d) pontja pedig a vállalkozáson kívüli szakértőknek a 7. cikk (3) bekezdésében említettek szerinti igénybevételére hivatkozik, hozzátéve ez utóbbi hivatkozáshoz a „szükség szerint" kifejezést (lásd a Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet [hivatkozás fent] 22. pontját).

52 Az irányelv egyértelmű és pontos módon történő, teljeskörű alkalmazásának biztosítása érdekében az irányelvnek a tagállamok nemzeti jogába való átültetésének tükröznie kell az irányelv 7. cikkében meghatározott hierarchiát (a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 23. pontja).

53 A Bíróság azt is kimondta, hogy – mivel az irányelv célja a munkáltatók és munkavállalók foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és e kockázatok megelőzésével kapcsolatos tevékenységben való kiegyensúlyozott részvétele – az irányelv hatékony érvényesülését leginkább e tevékenységek vállalkozáson belül történő megszervezésével lehet biztosítani. Az, hogy a munkáltató dönti el, hogy e tevékenységeket a vállalkozáson belül szervezi meg, vagy a vállalkozástól független, külső szakértőket vesz igénybe, nem járul hozzá az irányelv említett hatékony érvényesüléséhez, sőt, a teljeskörű alkalmazás biztosítása kötelezettségének megszegését jelenti (a Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 54. és 55. pontja).

54 Következésképpen az osztrák szabályozás azzal, hogy a munkáltatóra bízza annak eldöntését, hogy a foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és e kockázatok

megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket a vállalkozáson belül szervezi meg, vagy a vállalkozástól független, külső szakértőket vesz igénybe, nem tartja tiszteletben az irányelv 7. cikkének (1) és (3) bekezdése alapján a munkáltatóra vonatkozó kötelezettségek hierarchiáját, és ezért nincs összhangban az említett rendelkezésekkel. A harmadik kifogás tehát megalapozott.

A negyedik kifogásról: az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének megsértése

A felek érvei

55 A Bizottság arra hivatkozik, hogy az irányelv 8. cikkének (2) bekezdése – amelynek értelmében a munkáltató többek között az elsősegélyre, a tűzoltásra és a munkavállalók evakuálására kijelöli azokat a munkavállalókat, akik az ilyen intézkedéseket végrehajtják – feltétel nélküli, és a kisvállalkozásoknak semmilyen kivételt nem enged e munkavállalók kijelölésével kapcsolatban. Ugyanezen cikk (1) bekezdésével ellentétben – amely figyelembe veszi a tevékenység jellegét és a vállalkozás, illetve telephely méretét, és amelynek értelmében e szempontok döntőek annak megállapításakor, hogy mely intézkedések elengedhetetlenek – a (2) bekezdés első albekezdése, amely előírja a munkáltatók számára a munkavállalók kijelölésére vonatkozó kötelezettséget, semmilyen hivatkozást nem tartalmaz e szempontokra vonatkozóan.

56 A Bizottság álláspontja szerint az irányelv 8. cikkének (2) bekezdése nem megfelelően és nem teljes mértékben került átültetésre az AschG-ben, a B-BSG-ben és Bécs tartomány rendeletében, mivel e nemzeti szabályozások – az irányelv említett rendelkezését megsértve – eltérést tesznek lehetővé a kisvállalkozások számára.

57 Az osztrák kormány kifejti, hogy az irányelv 8. cikkének (1) bekezdésére történő, ugyanezen cikk (2) bekezdésében foglalt hivatkozás az elsősegély, a tűzoltás és a munkavállalók evakuálása során szükséges, a tevékenység jellegéhez és a vállalkozás méretéhez igazított intézkedésekre vonatkozik. Ebből következően – az osztrák kormány szerint – a 8. cikk (2) bekezdése nem írja elő, hogy a vállalkozás méretétől és a tevékenység jellegétől függetlenül a munkáltató minden esetben köteles lenne kijelölni az elsősegélyért, a tűzoltásért és az evakuálásáért felelős munkavállalókat. A munkáltató az említett szempontok figyelembevételével köteles ezt megtenni. E körülmények alapján az osztrák kormány úgy véli, hogy az AschG, a B-BSG és Bécs tartomány rendelete összhangban van a 8. cikk (2) bekezdésével.

A Bíróság álláspontja

58 Az irányelv 8. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkáltató megteszi az elsősegélyhez, a tűzoltáshoz és a munkavállalók evakuálásához szükséges, a tevékenységek jellegéhez és a vállalkozás, illetve telephely méretéhez igazított és más jelenlévő személyeket figyelembe vevő intézkedéseket.

59 Az említett cikk (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a munkáltató ugyanezen cikk (1) bekezdésének alkalmazásával kijelöli azokat a munkavállalókat, akik az ilyen intézkedéseket végrehajtják.

60 Az osztrák kormány értelmezésével ellentétben az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében szereplő, ugyanezen cikk (1) bekezdésének első albekezdésére

történő hivatkozás nem azt jelenti, hogy a munkáltató kijelölésre vonatkozó kötelezettségét a tevékenység jellege, valamint a vállalkozás, illetve a telephely mérete határozza meg.

61 Az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdéséből nem következik a kijelölési kötelezettség efféle korlátozása, mivel a rendelkezés semmilyen kivételt vagy korlátozást nem tartalmaz a tevékenység jellegére, valamint a vállalkozás, illetve telephely méretére vonatkozóan.

62 Az ilyen korlátozás ugyanis ellentétes lenne az irányelv céljával, amely – mint az annak elnevezéséből is következik – a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések végrehajtása, és indokolatlanul korlátozná az irányelv hatályát, mivel az, annak 2. cikkének (1) bekezdése értelmében – az ott kifejezetten felsorolt kivételekkel –, minden köz- és magán tevékenységi ágazatra alkalmazandó. Az említett korlátozás következménye az lenne, hogy az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében foglalt kijelölési kötelezettség csak a nagyméretű, illetve bizonyos tevékenységet folytató vállalkozásokra és telephelyekre vonatkozna, anélkül, hogy ezeket egyértelmű és objektív szempontok alapján határoznák meg.

63 Az irányelv célja tehát nemcsak a munkavállalók munkahelyi balesetek elleni védelme és a foglalkozási kockázatok megelőzése, hanem az e védelemhez és a megelőzéshez szükséges konkrét szervezési intézkedések végrehajtása is. Az irányelv ezért meghatároz néhány, a közösségi jogalkotó által kitűzött célok elérésére alkalmasnak tartott eszközt is (a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben

hozott ítélet 38. pontja). Ha a közösségi jogalkotó – az adott méretű vagy a bizonyos tevékenységet gyakorló vállalkozásoknak a szóban forgó tevékenységeket ellátó munkavállalók kijelölésére vonatkozó kötelezettségének korlátozásával – az irányelv 8. cikke (2) bekezdése első albekezdésének hatályát korlátozni akarta volna, akkor arról kifejezetten rendelkezett volna.

64 Igaz ugyan, hogy a vállalkozás, illetve telephely jelentősége vagy mérete, valamint a folytatott tevékenységek jellege figyelembe vehető az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének első albekezdésében foglalt előírások egyes elemeinek pontos meghatározásához, azonban ezen az alapon nem lehet eleve kizárni a szóban forgó védelmi és megelőző tevékenységeket ellátó munkavállalók kijelölését.

65 Az irányelv 8. cikke (2) bekezdésének második albekezdése kifejezetten előírja, hogy a kijelölt munkavállalók számának, oktatásának, valamint a rendelkezésükre álló eszközöknek ugyanezen rendelkezés első albekezdése értelmében megfelelőnek kell lenniük, figyelembe véve a vállalkozás, illetve a telephely méretét, valamint különleges veszélyeit. Ebből következően, noha e feltételeket figyelembe lehet venni a kijelölt munkavállalók oktatásának, számának és a rendelkezésükre álló eszközöknek a meghatározásakor, annak meghatározásakor, hogy az említett első albekezdés értelmében létezik-e kijelölési kötelezettség, nincs jelentőségük.

66 Az említett 8. cikk (2) bekezdésének első albekezdése tehát az elsősegéllyel, a tűzvédelemmel és a munkavállalók evakuálásával kapcsolatos kötelező intézkedést ír elő, vagyis az érintett munkavállalók kijelölését, amely a tevékenység jellegétől, valamint a vállalkozás, illetve a telephely méretétől függetlenül szükséges. Ugyanis egyértelmű, hogy a kis- és középvállalkozások sajátos jellemzőkkel és egyedi

igényekkel rendelkeznek, amelyek befolyásolhatják az irányelv 8. cikkének (1) bekezdése alapján meghozandó intézkedéseket, e jellemzők azonban nem befolyásolják a vállalkozás jellegéből eredő veszély szintjét, illetve e jellemzőkből nem következik, hogy a szóban forgó intézkedések végrehajtását ellátó munkavállalók kijelölésének kötelezettsége ne vonatkozna az ilyen típusú vállalkozásokra. Az munkavállalókra bízott e feladatok olyan eseményekkel kapcsolatosak, amelyek a munkahelyen a vállalkozás, illetve a telephely méretétől függetlenül bekövetkezhetnek.

67 Mindezek alapján meg kell állapítani, hogy az osztrák szabályozás – mivel nem írja elő, hogy a munkáltató a vállalkozás, illetve telephely méretétől, illetve az ott folytatott tevékenység jellegétől függetlenül minden esetben köteles kijelölni az elsősegélynyújtásért, a tűzoltásért és a munkavállalók evakuálásáért felelős munkavállalókat – nem felel meg az irányelv 8. cikke (2) bekezdése első albekezdésének, és ezért a negyedik kifogás megalapozott.

Az ötödik kifogásról: az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének megsértése

68 E tekintetben a Bizottság kifejti, hogy az irányelv 11. cikkének (2) bekezdését nagyrészt átültették az osztrák jogrendszerbe, kivéve az e rendelkezés c) pontjában szereplő, az irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában, (2) bekezdésében és (3) bekezdésének c) pontjában szereplő tájékoztatással kapcsolatos részvételi és konzultációs kötelezettséget. Az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének d) pontjával kapcsolatban a Bizottság úgy véli, hogy az osztrák jogi szabályozásból hiányzik a külső szakértőknek az irányelv 7. cikkének (3) bekezdésében előírt megkeresése esetére vonatkozó részvételi és konzultációs kötelezettség.

Az irányelv 11. cikke (2) bekezdése c) pontjának átültetéséről

69 Előzetesen emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a jelen ítélet 49–53. pontjában is kifejtésre került – az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkáltató egy vagy több munkavállalót köteles kijelölni, hogy azok a vállalkozás, illetve a telephely számára elvégezzék a foglalkozási kockázatok elleni védelemmel és azok megelőzésével kapcsolatos tevékenységeket. E cikk (3) bekezdése előírja, hogy a munkáltató külső szakértőket köteles igénybe venni, azonban e kötelezettség csak másodlagos az (1) bekezdésben foglalthoz képest, mivel csak akkor kerül rá sor, „ha az ilyen védelmi és megelőző intézkedéseket megfelelően képzett személyzet hiányában nem lehet megszervezni a vállalkozáson, illetve a telephelyen belül".

70 Az irányelv 11. cikkének (2) bekezdése értelmében a munkavállalók munkahelyi biztonsága és egészségvédelme különleges feladatát ellátó munkavállalók vagy képviselőik részvételének kiegyensúlyozottnak kell lennie, a nemzeti jogszabályoknak, illetve a nemzeti gyakorlatnak megfelelően, vagy a munkáltatónak előzetesen és kellő időben konzultációt kell folytatni velük az alábbiak tekintetében:

– az irányelv 10. cikkében említett információ (a 11. cikk (2) bekezdésének c) pontja);

– szükség szerint a vállalkozáson, illetve telephelyen kívüli szakértőknek (szolgálatoknak vagy személyeknek) a 7. cikk (3) bekezdésében előírtak szerinti megkeresése (a 11. cikk (2) bekezdésének d) pontja);

71 Az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt részvételi és konzultációs kötelezettség az irányelv 10. cikkében felsorolt azon információkra terjed ki,

– amelyek a munkavállalókkal, illetve képviselőikkel közlendő, általában a vállalkozás, illetve a telephely, valamint az egyes munkahelytípusok, illetve munkák tekintetében a biztonságot és az egészséget érintő kockázatokkal, valamint a véd- és megelőző intézkedésekkel és tevékenységekkel kapcsolatosak (a 10. cikk (1) bekezdésének a) pontja);

– amelyeket a munkáltató valamely külső vállalkozásnak, illetve telephelynek a munkáltató vállalkozásában, illetve telephelyén foglalkoztatott munkavállalóinak munkáltatóival közöl (a 10. cikk (2) bekezdése), és

– amelyekhez a munkavállalók biztonsága és egészsége védelmének különleges feladatát ellátó munkavállalóknak vagy képviselőknek a feladatuk ellátása érdekében hozzá kell férniük, különösen a véd- és megelőző intézkedésekből adódó, valamint a biztonságért és az egészségért felelős felügyeleti szervektől és testületektől származó információk (a 10. cikk (3) bekezdésének c) pontja).

72 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy a Bizottság kifogása nem az irányelv 10. cikkében előírt tájékoztatási kötelezettség megszegésével, hanem a munkáltatóknak az irányelv 11. cikke (2) bekezdésében foglalt azon kötelezettségével kapcsolatos, miszerint konzultálniuk kell a munkavállalókkal vagy azok képviselőivel, illetve lehetővé kell tenniük, hogy a munkavállalókat tájékoztassák az említett információkról. Ebből következően tehát az irányelv 10. cikkben szereplőnél korábbi helyzetből eredő kötelezettség megsértéséről van szó.

73 Elsőként – az irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában szereplő információkkal kapcsolatos részvételi és konzultációs kötelezettségre vonatkozóan – az osztrák kormány kifejti, hogy a munkaviszonyról és a vállalkozások szervezeti felépítéséről szóló szövetségi törvény (Arbeitsverfassungsgesetz, a továbbiakban: ArbVG) rendelkezései alapján az üzemi tanács köteles részt venni a kockázatok felderítésében és értékelésében, valamint a meghozandó intézkedések meghatározásában; munkavállalói képviseleti szervek hiányában e feladatot a biztonságért felelős személyek látják el, az ASchG irányadó rendelkezéseinek megfelelően. Ha a vállalkozásban, illetve telephelyen e két csoport egyike sincs jelen, valamennyi munkavállalóval konzultálni kell, és valamennyiüket be kell vonni a kockázatok felderítésébe és értékelésébe, illetve annak eldöntésébe, hogy milyen intézkedéseket kell hozni. A kockázatok felderítését és értékelését, illetve az intézkedések meghatározását az adott munkahely típusára tekintettel kell végrehajtani, amennyiben ez a kockázatok megelőzése érdekében szükséges. Az osztrák kormány szerint a kockázatokkal szembeni védelmi és megelőző tevékenységekből eredő információkkal kapcsolatban e feladatokhoz hozzátartozik a munkavállalókkal való konzultáció és a munkavállalók részvétele.

74 Ezzel kapcsolatban rá kell mutatni arra, hogy az irányelv tizenegyedik és a tizenkettedik preambulumbekezdése szerint az irányelv céljai között szerepel a munkáltatók és a munkavállalók közötti – a munkavállalók munkahelyi balesetekkel és foglalkozási megbetegedésekkel szembeni védelméhez szükséges intézkedések elfogadása érdekében folytatott – párbeszéd, valamint a munkáltatók és a munkavállalók kiegyensúlyozott részvétele (lásd a fent hivatkozott Bizottság kontra Hollandia ügyben hozott ítélet 39. pontját). Az irányelv 11. cikkének (2) bekezdése tulajdonképpen e cél konkrét megfogalmazása.

75 Az Osztrák Köztársaság által az említett rendelkezés c) pontjának átültetése érdekében hozott intézkedésekkel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy az osztrák szabályozásban az üzemi tanács, a biztonságért felelős személyek és általában a munkavállalók – mint a kockázatok felderítésében és értékelésében részvételre köteles képviselők és személyek – egymást követő említése azzal a hatással járhat, hogy ha létezik az üzemi tanácshoz hasonló munkavállalói képviseleti szerv, akkor a

védelmi és megelőző tevékenységgel megbízott munkavállalók – vagyis az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésében említett személyek – nem vesznek részt ezen információk felderítésében, pedig az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontja ezt előírja.

76 Igaz ugyan, hogy az irányelv 11. cikkének (1) bekezdése értelmében a munkáltatók általános kötelezettsége, hogy konzultáljanak a munkavállalókkal, illetve képviselőikkel, és kötelesek lehetővé tenni részvételüket minden, a munkahelyi biztonságra és egészségre vonatkozó kérdéssel kapcsolatos vitában. E cikk (2) bekezdése ugyanakkor egy meghatározott munkavállalói csoport, nevezetesen a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmével kapcsolatban különleges feladatot ellátók részvételét és konzultációját írja elő.

77 Az osztrák jog vonatkozó rendelkezéseiből tehát nem következik, hogy a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmével kapcsolatos tevékenységet folytató személyek az irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjában foglalt információkkal kapcsolatos konzultáció és kiegyensúlyozott részvétel során konkrét és különleges helyzetben lennének, ezért a Bizottság kifogásának a 11. cikk (2) bekezdésének c) pontjával kapcsolatos részét megalapozottnak kell tekinteni.

78 Hozzá kell tenni, hogy az az – ArbVG-ben szereplő – előírás, miszerint a veszélyek felderítését és értékelését, illetve a meghozandó intézkedések meghatározását az adott munkahely típusára tekintettel kell végrehajtani, „amennyiben az a kockázatok megelőzése érdekében szükséges", olyan feltételt támaszt, amely nem felel meg az irányelv 10. cikke (1) bekezdésének a) pontjával összefüggésben értelmezett 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt részvételi és konzultációs kötelezettség előírásainak.

79 A vállalkozástól független külső vállalkozás, illetve telephely munkavállalóinak munkáltatója részére szánt információkkal kapcsolatos, az irányelv 10. cikkének (2) bekezdésével összefüggésben értelmezett 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglalt részvételi és konzultációs kötelezettséget illetően az osztrák kormány úgy véli, hogy az ASchG 8. §-a (2) bekezdésének első pontja biztosítja az irányelv e rendelkezésének átültetését.

80 Az ASchG említett rendelkezése kimondja, hogy amennyiben a munkavállalók nem állnak szerződéses kapcsolatban az adott munkahelyért felelős munkáltatóval, vagyis a vállalkozástól független, de ott dolgozó külső munkavállalókról van szó, e munkáltató szükség esetén köteles gondoskodni arról, hogy e munkavállalókat tájékoztassák a munkahelyen meglévő kockázatokról, és megfelelő oktatásban részesüljenek.

81 Ugyanakkor meg kell állapítani, hogy az ilyen rendelkezés nem az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt, a munkavállalók biztonságáért és egészségéért felelős személyek részvételére és a velük való konzultációra vonatkozó előzetes kötelezettséget ülteti át – ahogy azt a Bizottság a keresetében említi –, hanem az irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében foglalt tájékoztatási kötelezettséget. Egyebekben azt is meg kell állapítani, hogy a Bíróság rendelkezésére álló információk alapján az ASchG 8. §-a (2) bekezdésének első pontja előírja, hogy a munkahelyért felelős munkáltató köteles gondoskodni arról, hogy a külső munkavállalókat tájékoztassák a biztonsággal és egészséggel kapcsolatos kockázatokról. Ugyanakkor az irányelv 10. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy e kockázatokkal kapcsolatos megfelelő információkról nem az említett munkavállalókat, hanem munkáltatóikat kell tájékoztatni. Ebből következően, még ha az ASchG e rendelkezése át kívánta is ültetni az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt előzetes részvételi és konzultációs kötelezettséget és az irányelv 10. cikkének (2) bekezdésében foglalt általános tájékoztatási kötelezettséget, e rendelkezés nem elegendő e két kötelezettség megfelelő átültetésének biztosításához.

82 Tehát meg kell állapítani, hogy a Bizottság által az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjára vonatkozóan felhozott kifogás e része szintén megalapozott.

83 Harmadrészt az irányelv 10. cikke (3) bekezdésének c) pontjában előírt információra vonatkozó részvételi és konzultációs kötelezettséggel kapcsolatban az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy a munkafelügyeletről szóló 1993. évi törvény (Arbeitsinspektionsgesetz 1993, BGBl. 27/1993) és az ASchG vonatkozó rendelkezései – amelyeket indítványának 60. és 61. pontjában a főtanácsnok is megvizsgált – eleget tesznek e kötelezettségnek.

84 A Bizottság a maga részéről úgy véli, hogy az említett nemzeti rendelkezésekben foglalt részvételi és konzultációs kötelezettség nem vonatkozik az irányelv 10. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt információkra, válaszában pedig hozzáteszi, hogy az osztrák kormány által hivatkozott szabályok csak általános tájékoztatási kötelezettséget írnak elő, és hiányzik az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában kifejezetten előírt információk kellően pontos meghatározása.

85 Ezzel kapcsolatban meg kell állapítani, hogy noha az osztrák jog vonatkozó rendelkezései előírják az irányelv 10. cikke (3) bekezdésének c) pontjában foglalt információk közlését, nem tartják tiszteletben az irányelvnek a bizottsági kifogás tárgyát képező 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában foglaltakat, vagyis a részvételre, illetve a munkavállalók biztonságának és egészségének védelme terén különleges feladatot ellátó munkavállalók konzultációjára vonatkozó előzetes és önálló kötelezettséget.

86 Ugyanis – mint az jelen ítélet 76–78. pontjából is következik – az osztrák szabályozás a munkavállalókat vagy a nemzeti jog alapján a biztonsági kérdésekért felelős személyeket képviselő személyekre, illetve különböző szervezetekre vonatkozó általános tájékoztatási és konzultációs kötelezettségre vonatkozik, anélkül, hogy az irányelv 7. cikkének (1) bekezdése, illetve 11. cikkének (2) bekezdése alapján előírná a foglalkozási kockázatok megelőzésével vagy a munkavállalók biztonságának és egészségének védelmével kapcsolatos különleges feladatot ellátó munkavállalók adott csoportjának részvételét.

87 Mivel az osztrák jogban hiányoznak az e különleges feladatot ellátó munkavállalók részvételére és konzultációjára vonatkozó, az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének c) pontjában előírt rendelkezések, meg kell állapítani, hogy a Bizottság által felhozott kifogás e része szintén megalapozott.

Az irányelv 11. cikke (2) bekezdése d) pontjának átültetéséről

88 Az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének d) pontjában előírt, a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme területén különleges feladatot ellátó munkavállalók részvételére és konzultációjára vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban a Bizottság úgy véli, hogy külső szakértők igénybevétele esetén e kötelezettség hiányzik az osztrák szabályozásból.

89 Ezzel kapcsolatban az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy az ASchG vonatkozó rendelkezései értelmében a biztonságért felelős személyeket előzetesen tájékoztatni kell, és ki kell kérni véleményüket a biztonsági képviselők, az üzemorvosok és az elsősegélynyújtással, a tűzoltással és az evakuálással megbízott személyek kinevezéséről és megbízásának visszavonásáról, kivéve, ha létezik olyan munkavállalói képviseleti szerv, amely állást tud foglalni a kérdéssel kapcsolatban, illetve ha e kérdéseket a biztonsági és higiéniai tanácsban már megvitatták. A közszolgálatra vonatkozóan hasonló rendelkezések találhatók a B-BSG-ben.

90 Meg kell állapítani, hogy az osztrák kormány e tekintetben összekeveri az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének b) pontjából eredő kötelezettségeket – amely rendelkezés az irányelv 7. cikkének (1) bekezdésével és 8. cikkének (2) bekezdésével összhangban

a vállalkozáson vagy telephelyen belül egyes tevékenységek gyakorlására kijelölt munkavállalókra vonatkozik –, valamint az ettől eltérő, az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének d) pontjából eredő, arra az esetre vonatkozó kötelezettséget, amikor a munkáltatók az irányelv 7. cikkének (3) bekezdése alapján külső szakértőket vesznek igénybe. Az osztrák kormány által jelen esetben hivatkozott szabályozás csak az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének b) pontjában szereplő első kötelezettséget ülteti át, azonban nem vonatkozik az ugyanezen rendelkezés d) pontjában szereplő, attól eltérő kötelezettségre.

91 Mindebből következően az Osztrák Köztársaság – mivel szabályozásában nem írta elő a munkavállalók biztonsága és egészségvédelme terén különleges feladatot ellátó munkavállalók részvételét és a velük folytatott konzultációt biztosító, arra az esetre vonatkozó kötelezettséget, amikor a vállalkozástól, illetve a telephelytől független, külső szakértőket vesznek igénybe – nem teljesítette az irányelv 11. cikke (2) bekezdésének d) pontjából eredő kötelezettségeit.

92 Mindezek alapján meg kell állapítani, hogy az ötödik, az irányelv 11. cikke (2) bekezdése c) és d) pontjának megsértésére vonatkozó kifogás megalapozott.

A hatodik kifogásról: az irányelv 13. cikke (2) bekezdése a) és b) pontjának megsértése

93 A Bizottság e tekintetben a munkavállalók azon kötelezettségére utal, hogy megfelelően kell használniuk egyrészt a gépeket, készülékeket, szerszámokat, veszélyes anyagokat, szállítóeszközöket és egyéb eszközöket [az irányelv 13. cikke

(2) bekezdésének a) pontja], másrészt a rendelkezésükre bocsátott egyéni védőeszközt, amelyet használat után a megfelelő helyre vissza kell vinniük [a 13. cikk (2) bekezdésének b) pontja].

A felek érvei

94 A kifogás első részével kapcsolatban a Bizottság arra hivatkozik, hogy az ASchG-ben és a B-BSG-ben használt „eszköz" fogalom valamennyi, az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének a) pontjában felsorolt tárgyra vonatkozik, kivéve a veszélyes anyagokat. Álláspontja szerint a pontosan meg nem határozott közigazgatási szabályokra és utasításokra való, az ASchG 15. §-ában és a B-BSG-ben szereplő általános hivatkozás nem elegendő az irányelv 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelő átültetéséhez.

95 Az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének b) pontjával kapcsolatban a Bizottság kifejti, hogy bár az egyéni védőfelszerelés használata szabályozott, annak a használat utáni visszavitele már nincs szabályozva. A Bizottság szerint ez utóbbi kötelezettséget az említett rendelkezés átültetésére irányuló szabályozásban külön kell kezelni, hogy a munkavállalóknak egyértelmű és pontos elképzelésük legyen kötelezettségeikről.

96 Az ASchG 15. §-ára történő hivatkozást követően az osztrák kormány kifejti, hogy a munkavállalóknak a veszélyes anyagok használatával kapcsolatos védelmére vonatkozó szabályokat elsősorban az ASchG IV. címe, valamint az anyagokra és rákkeltő anyagokra vonatkozó határértékekről szóló rendelet, a munkavállalók biológiai anyagok veszélyeivel szembeni védelméről szóló rendelet, a szövetségi

állam alkalmazottainak a biológiai anyagok veszélyeivel szembeni védelméről szóló rendelet, valamint a munkavállalók védelméről szóló általános rendelet 52. és azt követő §-ai tartalmazzák. Hasonló rendelkezéseket fogadtak el a szövetségi állam munkavállalóinak védelmében.

97 A munkavállalók azon kötelezettségével kapcsolatban, hogy kötelesek a rendelkezésükre bocsátott egyéni védőfelszerelést a megfelelő helyre visszatenni, az osztrák kormány kiemeli, hogy higiéniai okokból az osztrák szabályozás értelmében egy adott felszerelést csak egy munkavállaló használhat. Bizonyos egyéni védőfelszerelések több munkavállaló általi használata csak akkor megengedett, ha e felszereléseket alkalomszerűen használják, és a használat után megfelelően tisztítani és fertőtleníteni lehet őket.

A Bíróság álláspontja

98 Az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja alapján a munkavállalókra vonatkozó kötelezettséggel kapcsolatban elsőként arra kell emlékeztetni, hogy az EK 226. cikk szerinti kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban a Bizottságot terheli annak bizonyítása, hogy a hivatkozott kötelezettségszegés fennáll, valamint az, hogy a Bíróság számára biztosítsa a kötelezettségszegés fennállásának vizsgálatához szükséges bizonyítékokat; a Bizottság azonban nem alapíthatja keresetét vélelemre (lásd a C-287/03. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2005. május 12-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-3761. o.] 27. pontját és az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

99 Valamely irányelv belső jogba való átültetéséhez nem feltétlenül szükséges rendelkezéseinek kifejezett vagy sajátos jogi normában történő alak- és szövegszerű átvétele, általános jogi szövegösszefüggés is elegendő lehet, amennyiben hatékonyan

biztosítja az irányelv kellően egyértelmű és pontos módon történő teljeskörű alkalmazását (lásd különösen a C-58/02. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2004. január 7-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-621. o.] 26. pontját és a C-6/04. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9017. o.] 21. pontját).

100 Az a tény, hogy az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének a) pontja a munkaeszközök között említi a veszélyes anyagokat, még nem akadálya annak, hogy nemzeti szinten különbséget tegyenek a munkahelyi veszélyek különböző okai között, feltéve, hogy az ugyanezen rendelkezés (1) bekezdésében foglalt cél teljesül. E rendelkezés értelmében a munkavállalók kötelessége, hogy vigyázzanak a saját, valamint a munkavégzésük során vétett mulasztásaik által érintett más személyek biztonságára és egészségére.

101 Mint azt indítványának 81. pontjában a főtanácsnok is kifejtette, a Bizottság jelen esetben nem támasztotta alá, hogy az osztrák szabályozás milyen mértékben veszélyezteti e célt, mivel csak annak megállapítására szorítkozott, hogy ha az eszközök és a veszélyes anyagok együtt kerültek volna említésre, akkor a munkavállalók számára világosabb lenne, hogy milyen kötelezettségek terhelik őket. Ugyanakkor ez a feltevés még nem elegendő az említett kötelezettségszegés megállapításához.

102 Egyebekben – az osztrák kormány által előadott, a veszélyes anyagok használatával kapcsolatban a munkavállalók védelemét Ausztriában biztosító rendeletekre vonatkozó felsorolásra válaszként – a Bizottság mindössze azt állítja, hogy a közigazgatási szabályokra és utasításokra vonatkozó általános hivatkozás nem elegendő az irányelv 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának megfelelő átültetéséhez. Nem fejti ki azokat az okokat, amelyek alapján feltételezhető, hogy az osztrák kormány által említett szabályozás alapján a munkavállalókat nem tájékoztatják egyértelműen arról, hogy kötelesek megfelelően használni azokat a veszélyes anyagokat, amelyekkel tevékenységük gyakorlása során érintkezésbe kerülnek.

103 E körülmények alapján meg kell állapítani, hogy a Bizottság által felhozott hatodik, az irányelv 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának megsértésére vonatkozó kifogás nem megalapozott.

104 Másodsorban az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének b) pontjában foglalt azon kötelezettség feltételezett megsértésével kapcsolatban, amely szerint a munkavállalók rendelkezésére bocsátott egyéni védőfelszerelést megfelelően kell használni, és azt használat után megfelelő helyre vissza kell tenni, az osztrák kormány arra hivatkozik, hogy az említett felszerelés higiéniai okokból a munkavállaló személyes használatára szolgál, ezért szükségtelen visszatenni, hiszen a többi munkavállaló egyébként sem használhatja.

105 Mindenesetre az irányelv 13. cikke (2) bekezdésének b) pontja egyértelmű különbséget tesz a szóban forgó felszerelés megfelelő használatára vonatkozó kötelezettség, illetve azon kötelezettség között, hogy a felszerelést használata után a megfelelő helyre vissza kell tenni. Mégha a nemzeti szabályozásban foglalt, higiéniai okokból a munkavállalók személyes használatára szolgáló felszerelés választása melletti döntés az e rendelkezésben előírt második kötelezettség jobb teljesítéséhez járulhat hozzá, attól az még nem biztosítja, hogy e felszerelés a megfelelő helyre is kerül.

106 Egyebekben az osztrák kormány maga is elismeri, hogy bizonyos körülmények esetén engedélyezett az egyéni védőfelszerelések több munkavállaló általi használata, így nem fogadható el az az érvelés sem, amely e felszerelések visszahelyezésére vonatkozó kötelezettség hiányát azzal kívánja igazolni, hogy e felszereléseket minden munkavállaló saját maga használja.

107 Mindebből következően meg kell állapítani, hogy a Bizottság által felhozott hatodik, az irányelv 13. cikke (2) bekezdése b) pontjának megsértésére vonatkozó kifogás megalapozott.

108 A fenti megállapítások összességére tekintettel meg kell állapítani, hogy az Osztrák Köztársaság:

– mivel az irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétesen az előírt határidőn belül nem fogadta el az LDG-t, és

– mivel az irányelv 2. cikkének (1) bekezdését a Tirol tartománybeli kötelező alapfokú oktatásban részt vevő tanárok tekintetében, az irányelv 7. cikkének (3) bekezdését, 8. cikkének (2) bekezdését, 11. cikke (2) bekezdésének c) és d) pontját és 13. cikke (2) bekezdésének b) pontját nem, illetve csak hiányosan ültette át, nem teljesítette az irányelv említett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

109 A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

A költségekről

110 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Ugyanezen cikk 3. §-a alapján a Bíróság részleges pernyertesség esetén elrendelheti a költségeknek a felek közötti megosztását, vagy határozhat úgy, hogy mindegyik fél maga viselje saját költségeit.

111 Mivel a Bizottság csak az irányelv 13. cikke (2) bekezdése a) pontjának megsértésére vonatkozó hatodik kifogás egy részében lett pervesztes, az Osztrák Köztársaság köteles viselni saját költségeit és a Bizottság költségeinek öthatodát.

A fenti indokok alapján a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) Az Osztrák Köztársaság – mivel a munkavállalók munkahelyi biztonságának és egészségvédelmének javítását ösztönző intézkedések bevezetéséről szóló, 1989. június 12-i 89/391/EGK tanácsi irányelv 18. cikkének (1) bekezdésében foglaltakkal ellentétesen az előírt határidőn belül nem fogadta el a tartományi tanárok jogállásáról szóló törvényt (Landeslehrer-Dienstrechtsgesetz), és mivel az irányelv 2. cikkének (1) bekezdését a Tirol tartománybeli kötelező alapfokú oktatásban részt vevő tanárok tekintetében, az irányelv 7. cikkének (3) bekezdését, 8. cikkének (2) bekezdését, 11. cikke (2) bekezdésének c) és d) pontját és 13. cikke (2) bekezdésének b) pontját nem, illetve csak hiányosan ültette át – nem teljesítette az irányelv említett rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

2) A Bíróság a keresetet ezt meghaladó részében elutasítja.

3) Az Osztrák Köztársaság viseli saját költségeit és az Európai Közösségek Bizottsága költségeinek öthatodát.

Aláírások